

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2450
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni črtni račun št. 11.400

S kongresa Jugoslovanske nacionalne stranke (Nadaljevanje smernic njenega programa)

Poleg vsega ostalega, zlasti pa kmetijstva, je v našem narodnem gospodarstvu važno tudi obrtništvo, a razvoj industrije je po tem samo še logična posledica. S tem vsem v tesni zvezi je trgovinska politika, notranja in zunanja, a vse skupaj je zopet odvisno od prometa. Program Jugoslovanske nacionalne stranke določa glede obrtništva:

Obrt predstavlja najmočnejšo gospodarsko panogo za kmetijstvo. Stranka bo podpirala ekonomsko delavnost obrtnikov z ustvarjanjem ugodnih delovnih pogojev, posvečujoč posebno pozornost modernemu napredku obrtniške tehnike, organizaciji obrtniškega kredita, kjer more igrati združna samopomoč vidno vlogo, kakor tudi strokovnemu izpopolnjevanju obrtnikov. Stranka bo stopila v tesne stike z obrtniškim organizacijami in iskreno in energično podpirala njihove upravičene zahteve.

Razmere na svetovnem tržišču, zapiranje tržišč našim proizvodom, ogrožajo razvoj te panoge naše nacionalne delavnosti. Industrija predstavlja kulturni napredek, ki se ne more in ne sme zavirati. Razen tega je industrija potrebna za krepitev našega notranjega tržišča. Tudi je treba ustvariti možnost za zaposlitev naše nacionalne delovne sile, da ohranimo svoje prebivalstvo in naraščaj v mejah nacionalnega ozemlja. V tem pogledu je treba posvetiti pozornost posebno industrializaciji naših pasivnih krajev.

V tem poslu mora biti osnovno načelo pospeševati in prvi vrsti ono industrijo, ki se naslanja na domače sirovine in domače konzumente. Industrijska proizvodnja služi v tem primeru zdravemu narodnemu gospodarstvu. Sistematska državna kontrola in posebno pobijanje zlorabljanja kartelov, naj podpira ustvarjanje teh ciljev. Z državno kontrolo naj se vrh tega zaščiti domača delovna moč nasproti tuji in sploh bolj osigura nacionalni značaj industrije v naši državi.

Tudi za našo trgovinsko politiko je odločilen predvsem sestav naše zemlje. Kot pretežno kmetijska država moramo v prvi vrsti skrbeti za to, da osiguramo prodajo naših kmetijskih proizvodov in rentabilno ceno na tržiščih drugih držav. Poleg sklepanja ugodnih trgovinskih pogodb pa spravlja to stremeljenje v ospredje še naslednje naloge: popravilo kakovosti kmetijskih in živinorodnih proizvodov, povečanje proizvodnje v onih vrstah, kjer se nam ne moremo konkurirati, iskanje novih tržišč za previške, ki jih ne moremo plasirati na evropskih trgih in postopno zamenjavanje one proizvodnje, katere viški se težko plasirajo, s proizvodnjo, ki se lahko iztrži.

Podpirajoč v skladu s temi načeli tako notranjo kakor tudi zunanjo trgovino, imajo vedno pred očmi interese širokih slojev naroda, bo delovala stranka na razvoju nacionalnega kapitala in pobijala vsako njegovo zlorabljanje na škodo delovne sile, narodnega blagostanja in narodnega zdravja.

Dobra in razvita prometna sredstva so bistveni činitelj gospodarske delavnosti in narodnega napredka. Naša zemlja potrebuje za svoj gospodarski razvoj in napredek goste izgrajeno omrežje cest in železnic, močno razvit parobrodni promet na rekah in na morju ter dobro urejeno poštno, brzojavno in telefonsko službo.

Prometna politika mora s stališča Jugoslovanske nacionalne stranke imeti za cilj formiranje organskega omrežja prometnih zvez, ki bi spajale vse kraje v naši državi. S koordinacijo vseh prometnih sredstev in njihovega stalnega izboljševanja se morajo zaimenovati in zagotoviti neobhodni pogoji za kulturni in gospodarski razvoj jugoslovanskega naroda.

Pomorstvo naj bi zavzemalo posebno mesto v jugoslovanski državni gospodarski politiki ne samo kot važen vir dohodkov za naše pomorce in primorce, ki so vezani na morje ter žive od njega, temveč tudi kot naša nacionalna afirmacija v svetu, kot izraz stvarnih potreb države na tako razčlenjeni obali, in manifestacija tradicije ter pomorske zavesti našega življa.

Gradbena politika naše države mora imeti za nalogo poleg prometno gospodarskih motivov tudi socialne razloge, zaposlovanje delovne sile, gospodarsko oživljanje krajev, ter olajšanje gospodarskih težkoč.

Dolžnost stranke je, da skuša z vsemi sredstvi razviti tujski promet z ustvarjanjem neobhodnih pogojev v prometu in tarifnimi olajšavami, kakor tudi s podpiranjem hotelirstva. Turistika postaja pri nas čim dalje bolj važna gospodarska panoga, predvsem v pasivnih pokrajinah naše države ter mora tako postati predmet resnega pospeševanja.

Sestanek Gömbösa z Mussolinijem

GÖMBÖS JE PRISPEL V RIM OPOLNOČI. NA KOLODVORU GA JE PRIČAKOVAL MUSSOLINI SAM. O VSEBINI POGOVOROV NE POVE NIČE NIČ POZITIVNEGA. MISTERIOZNA NAMIGAVANJA.

RIM, 26. julija. Danes opolnoči je prisel v Rim madžarski ministrski predsednik Gömbös, ki ga to pot spremlja zunanji minister pl. Kanya. Obema državnikoma se je peljal do Bologne nasproti madžarski poslanik g. de Hory, ki je bil svoj čas poslanik v Beogradu. Vsi trije so se v salonskem vozu posvetovali glede pogajanj z rimsko vlado. Na kolodvoru v Rimu sta pozdravila madžarske ministre osebno italijanski ministrski predsednik Mussolini ter državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Suvich.

Danes dopoldne so bili v palači »Venezia« prvi razgovori med Mussolinijem in Gömbösom. Temu prvemu oficelnemu kontaktu med obema vladnima šefoma je prisostvoval tudi zunanji minister Kanya. Ves današnji dan bo posvečen razgovorom med italijanskimi in madžarskimi državniki.

RIM, 26. julija. Italijanski listi pozdravljajo Gömbösa in naglašajo, da so prijateljske vezi med Italijo in Madžarsko danes veliko pristranejšje, kakor so bile kdajkoli poprej. To prijateljstvo je tradicionalno in ga utrudijo istočasno rešena vprašanja zunanje politike tako, da se vzajemno sodelovanje ponuja kar samo od sebe, ker je tako v interesu Italije, kakor tudi Madžarske. Središče pogajanja in razgovorov, ki jih imata Mussolini in Gömbös, so vprašanja, ki jih je spravljal pakt štirih velesil z mrtve točke. Ta vprašanja so raznovrstna in z ozirom na efekt, ki ga je imel pakt štirih velesil na splošne razmere v Evropi, specialno pa na srednjeevropski položaj, njihova rešitev prav posebno poudarja in se zdj da nes mnogo lažja, kakor sploh kdaj poprej. Nova orientacija evropske politike pri-

haja v teh vprašanjih do najmočnejšega izraza. Razpoloženje madžarskega javnega mnjenja je tako, da se smejo z najboljšimi upi pričakovati rezultati sestanka Mussolinija z Gömbösom.

Fašistični listi dalje naglašajo, da je iz pisanja madžarskega tiska jasno razvidno, da madžarski narod upravičeno veruje, da mu želi Italija le vse dobro in da se sme vedno nasloniti nanjo. V zvezi s tem ponatiskujejo fašistična glasila članek »Pesti Hirlap«, v katerem se pripisuje velik pomen Gömbösomemu potovanju v Rim in se izraža upanje, da bodo praktični rezultati rimskih posvetovanj ne le v korist Madžarske, temveč vse Evrope. Kakor je madžarska javnost nedavno pozdravila potovanje Gömbösa na Dunaj in odobrila njegove prve koristne posledice, prav tako sedaj z zaupanjem pričakuje, da bo storjen na sestanku med Mussolinijem in Gömbösom nadaljni korak k ustvaritvi boljšega položaja v Podonavju. Pri tem je madžarska javnost prepričana, da se danes splošno čuti, da srednja Evropa po sedanjih poti ne more več naprej in da se mora prej ali slej splošna situacija spremeniti. Poti se ne dajo kar na mah očistiti, temveč je treba polagoma in postopno odstranjevati ovire, ki so nastale. Zato se ne morejo od rimskega sestanka pričakovati kake epohalne spremembe v sedanjem položaju, vendar pa bodo njegovi rezultati zelo važni. Mussolini je po trditvah »Pesti Hirlap« pravi in iskreni prijatelj pohabljen in obsekane Madžarske ter sme biti Madžarska z ozirom na to mirna in prepričana, da ne more nastati v srednji Evropi kak pokret, ki bi bil naperjen proti interesom Madžarske.

Hitler v boju proti komunistom

OGROMNA RACIJA PO VSEJ NEMČIJI. — NA DELU VSA POLICIJA IN VSE POMOŽNE FORMACIJE.

BERLIN, 26. julija. Gigantska akcija policije je bila nenadoma izvedena v vsej Nemčiji. Aretirane so bile množične sumljive politične osebnosti, v prvi vrsti kurirji komunistov, ki so razvili v zadnjem času veliko delavnost. Politična policija je zasedla s pomočjo napadalnih oddelkov vse ceste in ustavila na njih vse avtomobile, kamijone in motorna kola ter se preprčala o identiteti

oseb, ki so se vozile v njih. Najskrbnejše je preiskala vsako vozilo. Enake operacije so bile izvršene tudi na vseh vlakih. O uspehih te racije še ni znane nič pozitivnega.

BERLIN, 26. julija. Včerajšnja akcija policije je baje popolnoma uspešna. V zaporih je začasno več tisoč ljudi. Izsledila je tudi veliko komunističnega materiala.

Kralj Aleksander na Jadranu

VČERAJ JE PRISPEL NA KRIZARKI »DALMACIJA« V SENJ, KJER JE BIL SLOVESNO SPREJET.

SENJ, 26. julija. Včeraj popoldne ob pol 17. uri je prisel na šolski križarki »Dalmacija« v senjsko pristanišče Nj. Vel. kralj Aleksander. Kraljev prihod so pozdravile obrežne baterije na Nehaju, ki so oddale 101 strel. Ko je stopil Nj. Vel. kralj na kopno, je godba zaigrala državno himno. Prvi ga je nagovoril župan

Senja dr. Rivosecchi. Kralj se je zahvalil za spontani sprejem in je nato sprejel predstavnike tukajšnjih lokalnih civilnih, cerkvenih in vojaških oblasti v daljši avdienci. Nato se je odpeljal Nj. Vel. kralj v spremstvu bana savske banovine dr. Perovića na sprehod na Vratnik.

rodnem hramu ter o verskem pouku. Izmed slovenskih poslancev so bili izvoljeni: v prvi odsek dr. Rape, Prekoršek in Lončar, v drugega Petovar in Mravljec, v tretjega pa dr. Pivko, dr. Vošnjak, Pustoslavšek in Dermelj.

ŠPANIJA PROTI KOMUNIZMU. MADRID, 26. julija. Policija je izvršila v vsej Španski racijo proti komunistom in je aretirala samo v Barceloni nad 200 komunistov.

Konec gospodarske konference

LONDON, 26. julija. Sklep svetovne gospodarske konference o njeni odgoditvi je napravil nadaljno bodočnost konference zelo negotovo. Po dosedanjih znakih sodeč bo konferenca počivala več tednov, pač pa bodo med tem časom delovale komisije in podkomisije, kar ni posebnega pomena za celotno konferenco.

Vojaška pogodba Francije in Rusije

LONDON, 26. julija. Kakor poroča »Daily Express«, bo francosko-sovjetska vojaška pogodba podpisana v bližnji bodočnosti. Pogodba je bila sklenjena in pospešena z intervencijo francoskega in poljskega generalnega štaba in je naperjena po mnenju lista proti Nemčiji.

Grandi zunanji minister?

LONDON, 26. julija. Po informacijah lista »Evening Standard« bodo izvršene v zvezi z odstopom italijanskega vojnega ministra večje spremembe v italijanski vladi. Po zatrevanju lista naj bi prevzel sedanji italijanski poslanik v Londonu Grandi zopet vodstvo italijanskega zunanjega ministrstva.

BELGIJSKI POOBLASTILNI ZAKON BRUSEL, 26. julija. Zbornica je sprejela predlog pooblastilnega zakona s 97 glasovi krščanskih konzervativcev proti 79 glasovom socialistov in Flamcev.

BALBO V SHEDIACU.

SHEDIAC, 26. julija. Balbova zračna prekoceanska eskadrila, ki šteje 22 letal, je danes pristala v tukajšnjem pristanišču. Zaradi defekta motorja se letalo zaostalo.

Delo Narodne skupščine

BEOGRAD, 26. julija. Včeraj je narodna skupščina obravnavala več interpelacij, sprejela novi zakonski načrt o Rdečem križu kraljevine Jugoslavije, prevzela v proučevanje novi zakonski osnutek o verskem pouku v osnovnih, mešičanskih in srednjih šolah ter na učiteljskih. Obenem je izvolila odbore za študij zakonskih osnutkov o spremembah zakona o invalidih, o jugoslovanskem na-

Dnevne vesti

Mestni načelnik g. dr. Lipold je danes zopet prevzel svoje županske posle ter sprejema stranke ob običajnih sprejemnih uradnih urah.

Iz politične službe. Danes je prevzel novi okrajni glavar za mariborski okraj na levem bregu Drave g. dr. Ivan Senekovič uradne posle od dosedanjega okrajnega glavarja g. dr. Marka Ipavca, ki je premeščen k banski upravi v Ljubljano. Novega okrajnega glavarja, ki je star znanec Maribora, pozdravljamo najiskrenejše in v trdnem prepričanju, da bo njegovo delo plodonosno za naše eksponirano obmejno ozemlje.

Odlični gost v Mariboru. Že pred skoraj dvema mesecema je prišel v našo državo sanitetni šef praške garnizije g. polkovnik dr. Karel Freja. Prepotoval je Hrvaško, Bosno, Črno goro, Južno Srbijo, Vojvodino in naposled še Slovenijo. Zadnje dni je kot ribič preživel v Mežiški dolini, včeraj je pa prišel v Maribor, obiskal svoje tukajšnje znanke ter prijatelje in se popoldan odpeljal domov na Češkoslovaško. G. dr. Freja je star in odlični prijatelj našega naroda. Bil je prostovoljno v obeh balkanskih vojnah ter v svetovni vojni v Dobruži in v Solunu. Sploh je menda v vsej Jugoslaviji najpopularnejši Čehoslovak, ki ima znanke, zlasti dobrovoljce, po vseh naših krajih. V Jugoslavijo pride vsako leto na dopust in si potem ogleda one kraje, ki jih še ne pozna, ali pa one, ki ga spominjajo na nekdanje čase dobrovoljstva ter borb za našo svobodo.

Iz poštne službe. Premješena sta poštni uradnik g. Anton Kroflič iz Celja na Pragersko in poštni uradnik g. Pavel Kurinčič iz Konjice v Slatino Radenci.

Življenjski jubilej. Pretekli ponedeljek je slavil 60-letnico svojega plodonosnega življenja ugledni celjski veletrgovec in podžupan celjske mestne občine g. Ivan Ravnikar. Obenem je proslavil tudi 45-letnico svojega udejstvovanja v trgovini, 30-letnico samostojnega izvrševanja trgovskega poklica in 30-letnico svojega vzornega zakona z g. Amalijo. Odličnemu možu tudi naše iskrene čestitke!

Himen. Poročila sta se trgovski poslovodja g. Hinko Karničnik in gđ. Vanda Debeljakova. Narodnemu paru paše iskrene čestitke!

Rekord mlade Mariborčanke. Mlada Mariborčanka, knjigovodkinja gđ. Elica Bošnjakova, stanujoča v Vrazovi ulici št. 9, je dosegla nov rekord v drobni pisavi. Napisala je na navadno poštno dopisnico 133 vrst, 3093 besed in 12.750 črk. Mladi rekorderki iskreno čestitamo!

Maistrovi borci! Odločna in trdna sta bila naša volja in pogum, ko smo se pred 15. leti pripravljali, da zavzamemo in ubranimo našo severno mejo z Mariborom, zibelko našo, tužno Koroško, našo Panonijo in poklonimo osvobojeno po lastnih močeh vse naše severno slovensko ozemlje junaški, zmagnujoči jugoslovanski vojski. Malo nas je bilo, a verovali smo v svojega poveljnika generala Maistra in v lastno moč. Zaupni sestanki v zgodnjih jutranjih urah so rodili uspeh. Naše čete so zasedle ozemlje, meje, ki smo jih začrtali na naših sestankih. Končno so odločili drugi. Odrezali so kos za kos iz našega živega telesa in mi smo se uklonili, ker smo se morali. Ustvarili in doprinesli pa smo drobec slovenske zgodovine, ki ne sme v pozabljenje. Če nismo doprinesli drugega, očuvali in ohranili pa smo mnogo, mnogo narodnega premoženja. V Mariboru se je osnoval pripravljalni odbor za ustanovitev Zveze Maistrovih borcev. Ta je sestavil pravila, ki so že potrjena. Ustanovni občni zbor bo 13. avgusta ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma, v zatočišču vsega predprekratnega našega narodnega življa in delovanja. Pripravljalni odbor vabi vse Maistrove borce, ki so se javili do 22. novembra 1918, da se udeležijo občnega zbora in prinesejo s seboj potrebna vojaška dokazila. Pridite, da dokazamo ono disciplino, kakor jo je dokazala naša majhna četa 1. novembra 1918. Naše svidenje pa naj bo spomin in opomin v živo vero, da zopet čakajo na nas oni, ki so bili in niso našli.

† Dr. Franc Tavželj. V pretekli noči je nepričakovano umrl pri Sv. Lenartu v Sl. goricah tamkajšnji sodnik g. Franc Tavželj. Pred dnevi ga je zadela kap, katere posledica je bila neizprosna smrt. Pogreb splošno priljubljenega in spoštovanega pokojnika bo jutri popoldne pri Sv. Lenartu ob 16.30. Odličnemu naprednjaku in zvestemu Sokolu bodi ohranjen časten spomin!

Smrt v vodi. Drava je naplavila pod Ptujem neznan moško truplo, ki ga oblači doslej še niso mogle identificirati. Uvedle so se obširne poizvedbe, ker se sumi, da gre v zadevi za zločin.

Smrt v Betnavskem ribniku. Včeraj popoldne so našli kopalci v Betnavskem ribniku, kjer je kopanje itak oblastveno prepovedano, otroško trupelce, glede katerega so oblasti ugotovile, da ga je vrgla v ribnik v mesecu decembru preteklega leta služkinja Marija Križaničeva. Trupelce je ležalo v vodi torej celih 8 mesecev.

Najlepše shajališče v Mariboru je v kavarni »Park«.

Mali počitničarji se vračajo. V torek 1. avgusta se bodo vrnili z letovanja na sinjem Jadranu v Kaštelu Lukšiču udeleženci deške počitniške kolonije »Pomladka Rdečega križa« z osebnim vlakom, ki pride v Maribor ob 17.52. Starši naj pridejo po svoje otroke na glavni kolodvor.

Mestno načelstvo v Mariboru razglasa, da so razen že objavljenih, razpisane še sledeče vojaške šole: 1. Vojaška obrtna šola zavoda »Gbilčev« v Kruševcu, ki sprejme 50 mladeničev v starosti od 12. do 15. let. Prošnje vlagati do 5. avgusta t. l. 2. Vojaška obrtna šola vojaškega tehničnega zavoda v Kragujevcu, ki sprejme 50 mladeničev v starosti od 12. do 15. let. Rok vlaganja prošnje do 10. avgusta t. l. 3. Zrakoplovna podčastniška šola v Novem Sadu, ki sprejme večje število gojencev, rojenih v letih 1912 do zaključno 1916, z rokom vlaganja prošnje do 1. septembra t. l. 4. Konjeniška šola v Zemunu, ki sprejme več kandidatorov, rojenih v letih 1912 do zaključno 1916. Prošnje vložiti do 15. septembra t. l. 5. Pomorsko-zrakoplovna podčastniška šola v Divuljah, ki sprejme več gojencev, rojenih v letih 1912 do zaključno 1916. Prošnje vložiti do 1. septembra t. l. K vsem tem razpisom so razvidni ostali pogoji pri mestnem vojaškem uradu, ki daje interesentom zadevna navodila z informacijami.

Odkritje spominske plošče zaslužnemu možu. V letošnjem septembru bo odkrita na rojstni hiši znanega pisatelja in delavca za zblizenje ter zedinjenje z Bolgari, prof. Antona Bezenška, na Frankolovem spominska plošča. Pokojnik je bil rojen leta 1854. v Bukoviji pri Frankolovem. Svoji čas je napisal prvo večje delo o Bolgarski in Srbiji, velike zasluge pa si je tudi pridobil za našo stenografijo.

Zakon o zobozdravstvenih in zobotehnikih je stopil včeraj v veljavo. Novi dodatni zakon vsebuje razne spremembe in dopolnitve zakona o zdravstvenih, specialističnih, ustne in zobne bolezni ter o zobotehnikih.

Občinski odbor občine Cvetkovci na Ptujem polju je imenoval podbana g. dr. Otmarija Pirkmajerja za častnega občana, da se mu tako oddolži za velike zasluge, ki jih je storil Cvetkovčanom ob raznih prilikah.

Prispevki k vzdrževalni učencev kmetijskih šol in učenck kmetijskih gospodinjstev. Okrajni kmetijski odbor za okraj Maribor desni breg, bo podelil 9 štipendij učencem kmetijskih šol in 3 štipendije učenkam kmetijskih gospodinjstev. Prošnje kolekovane s 5.— Din je vložiti do 10. avgusta 1933. Prošnji je priložiti izkaz o velikosti posestva in obvezo staršev, da bo učenec ali učenka po šolanju ostal na domačem posestvu in ne bo šel v službo. Štipendije se bodo priznale le za sinove in hčere gospodarjev iz okraja Maribor desni breg.

Prebojni indigo, karbon papir v la kovosti, traki za stroje. Zlata Brilnik,

Častniški zbor mariborske posadke priredi danes ob 21. uri v kavarni »Park« družabni večer. Igra vojaška godba.

Promenadni koncert v mestnem parku. Jutri zvečer med 20. in 21.30 bo priredilo »Olepeševalno in tujkoprometno društvo« v Mariboru v tukajšnjem mestnem parku promenadni koncert. Igrala bo vojaška godba pod osebnim vodstvom kapelnika kapetana g. Svobode.

Nemci filmajo naše kraje. Trenutno filma posebna ekspedicijska znanega Hugenbergovega filmskega velepodjetja v Berlinu »Ufa« naravne krasote Dalmacije in njenih otokov. Ko bo gotovo s svojimi deli v Dalmaciji, bo prišla nemška filmska odprava v Slovenijo, kjer bo posnela za platno naše lepe kraje, v prvi vrsti Bled in Bohinj ter lov na divje koze v gorenjskih planinah.

Nov gospodarski kulturni film. Včeraj je bil predvajan pred zastopniki tukajšnjega tiska nov kulturni film, ki ga je izdelalo znano zagrebško podjetje »Svetlotona«. Film prikazuje lepe posnetke Ruš in okolice, bistvo pa mu je produkcija karbida in umetnih gnojil, predvsem pa vsemu svetu znanega ruškega »nitrofoskala«. Film, ki teče pred očmi gledalcev 10 minut, prikazuje velike uspehe, ki se dajo doseči v vseh panogah umnega gospodarstva. Izredno zanimivi so prizori o setvi, gnojenju in žetvi v raznih krajih naše domovine. Od primitivnega oranja v Južni Srbiji preko modernega spravljavanja poljskih pridelkov, na neizmernih poljih jugoslovanske žitnice v Baranji, Bački in Banatu ter narezovanje makovih glav v južnih pokrajinah države do spravljavanja žlahtnega grozdja v bogatem Sremu, se vrste slajsko posrečene slike in seznanjajo z nazornimi predstavami plodu matere zemlje najširše občinstvo, ki večinoma niti nima pravega pojma o pridelovanju njegove vsakdanje hrane. Film, čigar glasovna spremljava ne odgovarja povsod sodobni dovršenosti te industrije, ima nalogo seznaniti najširše kroge ljudstva z izdelki naše znane tovarne za dušik v Rušah. Svoj pomen bo film uveljavil nedvomno v precejšnji meri tudi v tujko-prometnem pogledu.

Boj proti alkoholizmu. Na V. jugoslovanskem kongresu treznosti v Skoplju je bila sprejeta naslednja resolucija: Delegati organizacij »Jugoslovanske zveze treznosti« in »Zveze trezne mladine«, zbrani na svojem petem kongresu v Skoplju, z žalostjo konstatirajo dejstvo, da se v zadnjem času opaža v našem narodu vse večje alkoholiziranje širokih narodnih slojev. To spravlja zdravje in bodočnost naroda v veliko nevarnost. Zato je nujno potrebno uzakoniti ostre mere za pobiljanje alkoholne zlorabe. V tem cilju se apelira na merodajne činitele, da sprejmejo sledeče predloge: 1. Da se prepove točenje alkoholnih pijač od sobote opoldne do ponedeljka opoldne, kakor tudi ob praznikih. 2. Da se ustavi izdajanje novih dovoljenj za točenje alkoholnih pijač, posebno v bližini delavskih naselbin. 3. Da se delavske mezde ne izplačujejo v soboto, temveč v ponedeljek. 4. Da država omogoči produkcijo in o-lajša promet prirodnih brezalkoholnih pijač in brezalkoholnih sadnih produktov ter da se s primernimi sredstvi popularizira ta vrsta proizvodnje in uporabe svežega sadja. 5. Da se posveti čim večja pažnja propagandi treznosti na deželi in to ne samo s pomočjo narodne prosvete, temveč tudi z gospodarskimi ukrepi. 6. Da se v vse šole uvede obvezen sistematičen pouk o alkoholnem vprašanju.

Gradnja kopališča Rdečega križa v Guštanju. V dolini tik Guštanj ob gorskem potoku Suhi je guštanski odbor Rdečega križa zgradil veliko letno kopališče, ki bo dokončano in svečano otvorjeno v nedeljo 6. avgusta. Prostor je zelo srečno izbran in leži to prepotrebno kopališče med dvema bregovima, ki varujeta kopalce pred vetrom, obenem pa je ves dan obsijano od solčnih žarkov. Kopališče meri 32 krat 12 metrov. Poskrbljeno je tudi za vedno čisto vodo z neprestanim dotokom in odtokom. Svečane otvoritve kopališča naj bi se udeležilo čim večje število občinstva.

Pri odeblosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesja in dela telo vitko.

Pri ljudeh, ki so potrti, preutrujeni, za delo nezmožni, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo.

Izpred sodišča. Pred velikim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj dopoldne 29-letni Josip Lovenjak, doma iz Spodnjih Slavečev pri Murski Soboti. Obtoženec je 18. aprila t. l. ves dan popival domov pa se je vračal v družbi svojega znanca Petra Očka. Na nekem samotnem kraju je pokleknil Lovenjak na Očka, ki se je prav tedaj spodtaknil in padel ter mu z grožnjo, da ga bo sicer ubil, oropal denarnico in uro. Obsojenec je bil na 8 mesecev strogega zaporu in 2 leti izgube častnih pravic.

Iz policijske kronike. Od včeraj na danes je prišla policija 21 različnih prijav raznih prestopkov, v svoje zapore pa je spravila Konrada M. zaradi krošnjarnje brez dovoljenja, Josipa T. zaradi nedostojnega vedenja, Josipino E. zaradi prepovedanega povratka, Julijano S. zaradi vlačuganja, Ludvika P. zaradi potepušva, Alojza K. zaradi beračenja, Alojza M. zaradi ogražanja osebne varnosti in Riharda M. zaradi kalenja nočnega miru.

»Službeni list« dravske banske uprave objavlja v svoji 59. številki, dne 22. t. m. zakon o izpremembi o ureditvi agrarnih odnošajev v prejšnjih krajinah Južne Srbije in Črne gore in zakona o naseljevanju južnih krajev z vsemi njegovimi izpremembami in dopolnitvami; naredbo banske uprave glede poslovanja gradbenih in kreditnih zadrug, ki nudijo svojim članom posojila, a poslujejo brez kapitalnega kritja, odredbo banske uprave o postavitvi komisij in komisarjev za pregled in razredbo sadja, namenjenega za izvoz, uredbu o delni izpremembi zdraviliškega reda za letovišče Bled in objave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933.

Današnji živilski trg je bil zelo dobro založen. Kmeti so pripeljali 11 voz krompirja, čebule, kumar in fižola. Cene so ostale nespremenjene. Perutnina, ki je bilo na trgu okrog 1000 kljunov, je v cenah deloma padla. Prodajali so se piščanci par po 15 do 25 Din, kokoši posamezno 20 do 35 Din, race 15 do 30 Din, gosli 20 do 40 Din, purani 30 do 60 Din, domači zajci pa po velikosti 5 do 20 Din. Krompir stane kg 3 do 5 Din, čebula 3 do 4 Din, česen 8 do 10 Din, paradižniki 8 do 10 Din, fižol v stroču pa 7 do 10 Din. Jajca so se prodajala po 0.50 do 0.75 Din, dočim so dajali veletrgovci z jajci iz Čakovca po 3 jajca za 1 Din. Cene sadja so bile naslednje: jabolka po 3 do 5 Din, hruške 4 do 6 Din, češnje 4 do 8 Din, bruske 16 do 20 Din, marelice 12 do 16 Din, jagode 12 Din in maline 6 do 8 Din kilogram.

Včerašnji sejem za živino v Mariboru je bil zelo dobro obiskan ob obilni izbiri lepe živine. Na prodaj je bilo 597 živali, in sicer: 8 konj, 12 bikov, 260 volov, 354 krav in 26 telet. Od tega števila je bilo prodanih 373 glav, med njimi 24 za izvoz v Italijo. Cene so bile naslednje: voli debeli po 4 do 4.60 Din, poldebili 2.75 do 3.75 Din, voli za rejo 3 do 3.75 Din, bikli za klanje 3.50 do 4 Din, krave debele za klanje 2.50 do 4 Din, plemenske 2.50 do 2.75 Din, klobasariče 1.50 do 2 Din, molznice 3.25 do 3.50 Din, breje krave 3.25 do 3.50 Din, mlada živina 3 do 4.25 Din in teleta po 4 do 5.50 Din kilogram žive teže. Cene mesa so bile naslednje: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso bikov, krav in telic 5 do 7 Din, teletina I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din in sveža svinjina 10 do 16 Din kilogram.

Trg za seno in slamo. Na včerašnjem trgu za seno in slamo je bilo na prodaj 8 voz sena po 30 do 35 Din, 2 voza otave po 30 do 35 Din, 5 voz ržene slame po 30 Din in voz detelje lucerne po 355 Din za 100 kg.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 15.8 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 13.9 stopinj C; barometer je kazal pri 18.9 stopinjah 743.1, reduciran na ničlo pa 740.8; relativna vlaga 77; vreme je tiho in jasno.

Pismo s Kaštelanske riviere

Letovanje dečkov mariborskega naraščaja Rdečega križa v Kaštelu Lukšiču v Dalmaciji

Kaštel Lukšič, meseca julija.

Mariborski pomladkarji Rdečega križa so zopet pohiteli na naš sinji Jadran. Svojim dragim, ki so jih pustili pri domačem ognjišču, pošiljajo te-le vrstice:

Malo težko nam je bilo, ko so izginjali pred našimi očmi v slovo mahajoči beli robčki zlatih mamic. Pa vlak je oddrhal preko Drave v daljine nepoznane kraje. Solzne oči so nam posušili krasni razgledi na lepe pokrajine, ki so se prikazovale in zopet izginjale, kot v sanjah. Kmalu nas je začel zapuščati strah in nemir, ki se nas je polastil vseh, ko smo ostali nepoznani med nepoznanimi. Začeli smo se spoznavati in smo kmalu postali vsi dobri prijatelji. Prijateljstvo smo sklenili in utrdili z lepimi pesmicami, ki smo jih v začetku peli tiho, potem pa vse glasneje in veseleje, da so nam začeli obrazi od radosti. Dobro smo vedeli, da gremo na naše lepo morje, kjer je doma zdravje, solnce in veselje. Ko se utihnile pesmi, so se oglasili lačni želodci, in tedaj so se odprle bogate zalozge, ki so nam jih dale dobre mamicice na mesto potne palice. V bratski vzajemnosti smo si delili razne dobrote in vedno bolj domače smo se počutili. S prirojenim veselostjo nas je ves čas zabaval mali Tonček, da smo se do solz nasmejali. »Glej«, je rekel enemu izmed tovarišev in mu pokazal na štoklino gnezdo na postaji v Draganih, »tu gori se izvalil! Se nič ne spominjaš?« Po tem smo še dolgo opazovali štoklje, ki so letale mimo nas.

Polagoma je prišla noč in enakomerno drdranje vlaka nas je zazibalo v trdno spanje. Pa preden se je solnce dvignilo iz za obzorja, smo bili že spet vsi zbujeni in smo opazovali v jutrnjem svitu nepoznana kraška tla. Zaloge so bile skoraj še polne, a nam ni bilo do njih. Čeprav smo vedeli, da je morje še zelo daleč, smo se vendar nestrpnost ozirali skozi okna, da bi zagledali njegovo sinjo gladino. Kmalu so obrnili našo pozornost na se revni pastirčki, ki so pasli ob železniški progi svoje ovce in kozice. Kar smililo se je nam, tako majhni so bili in tako revno so izgledali. Pa tako zgodaj so vstali! Odprli smo svoje zaloge in metali skozi okna belega kruha, sladkih ponic, ocvrtih piščancev in drugih jestevin. Lepo so se nam zahvaljevali z mahanjem rok, mi pa smo jim cnetali vedno več, dokler se niso zaloge popolnoma izpraznile. Pa kaj zato, mi smo vedeli, da nas čaka v Kaštelu Lukšiču sladka kava in dober beli kruh. Vlak se je skril v predor, nato zavil okoli neke skale in prikazala se je morska gladina. Nismo vedeli, kako bi izrazili svoje veselje, tako krasen je bil pogled na morje. Kmalu nato se je vlak ustavil. Izstopili smo.

Nameščeni smo v ljudski šoli. Prijetno je to naše novo bivališče. Zraven šole je cerkev, kamor gremo vsako nedeljo k maši. V šoli vladata najlepši red in snaga, za kar skrbimo vsi. Po obilnem jutrnjem gremo k morju. Oh, to morje! Kako krasna je njegova sinja gladina, na kateri se zibljejo nalik velikim metuljem jadrnice, ki jih goni veter na zibajočih se valovih. Prvo, kar storimo zjutraj na morški obali, je pozdrav svetlemu solncu, ki ga izražamo z lepimi gibanji jutranje telovadbe. Potem zabrnijo nad nami kot razjarjeni sršeni — hidroplani. Zdaj se zakadijo v morje, zdaj se dvignejo v zračne višave in izvajajo najdrznejše akrobacije, da vsi strmimo. Kar bali smo se v začetku za pilote, a zdaj smo že navajeni in vemo, da so to sigurni in junaški čuvarji naše krasne Adrije. Med njimi je tudi naš rojak, Mariborčan, gosp. Koraša, ki nas je že često obiskal na svojem mogočem ptiču. Po južini se kopamo. Kako prijetno se igrajo morski valovi z nami. Spočetka smo bili zelo slabi plavalci, in smo se ne samo enkrat prepričali, da je morska voda slana! Zdaj pa že tekmuje, kdo bo vzdržal dalje časa pod vodo. Po kopanju se solničimo in prebijemo čas z raznimi igrami. Hitro

nam poteče čas in že moramo k obedu. Obedi so pa taki, da jemo ko bi na ogenj metal. Moramo priznati, da nam vse zelo dobro tekne, za kar materinsko skrbi dobra gospa Ravterjeva. Zaradi tega smo vedno dobro razpoloženi. Po obedu nekaj časa počivamo, a po južini gremo zopet na morje, kjer ostanemo vse do večerje. Po večerji gremo na pomol, kjer prepevamo, da je veselje. Pešem doni za pesmijo, lepa in vesela, kot so zdrava in vesela naša srca. Potem pa pridejo povesti na vrsto. Vsak večer druga, lepša,

ki jih poslušamo, dokler nas spanec ne ponese v kraljestvo sanj.

Sploh se počutimo vsi kot ena velika družina, katere dober družinski oče je gospod Ravter. Med nami je tudi nekaj dečkov iz naše zaslužnjene Koroške. Tudi ti se počutijo zelo dobro, saj so svoji med svojimi in mi smo jih sprejeli med se kot brate, za katere šumi sinja Adrija prav tako ko za nas.

Srčne pozdrave vsem dragim domačim in vsem bralcem »Večernika« pošiljajo veseli »Pomladkarji«.

Sport

Izlet »Peruna« v Ormož. Kolesarski in motociklistični klub »Perun« priredi v nedeljo 30. t. m. z vsemi svojimi sekcijami izlet v Ormož. Start bo v nedeljo ob 8. dopoldne na Glavnem trgu. Na razpolago bo tudi avtobus in se naprošajo interesi, ki se hočejo izleta udeležiti z avtobusom, da se javijo do petka 27. t. m. pri g. Črepinku na Meljski cesti.

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 30. t. m. se odigrajo naslednje tekme: v Mariboru na igrišču ISSK Maribora ob 9. prijateljska tekma ISSK Maribor III. mladina: SK Svoboda III. mladina; ob 10. prijateljska tekma ISSK Maribor II. mladina: SK Rapid II. mladina. Službujoči odbornik g. Kurnik. V Poljčanah ob 17. propag. tekma ISSK Maribor: SK Rapid. V Murski Soboti ob 17. prva poskusna tekma SK Panonija: SK Svoboda (Maribor). Službujoči odbornik g. Peterka.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Pokalno tekmo SK Železničar: SK Svoboda v četrtek 27. t. m. sodi g. Kopic. V nedeljo sodijo: ISSK Maribor III. mlad.: SK Svoboda III. mlad. g. Konic II; ISSK Maribor II. mlad.: SK Rapid II. mlad. g. Konic I; ISSK Maribor:

SK Rapid g. dr. Planinšek; SK Panonija: SK Svoboda g. Vesnaver.

Tekmovanje za državno prvenstvo se nadaljuje v nedeljo 30. t. m., in sicer se srečajo v Ljubljani Primorje: Gradjanski, v Zagrebu Concordia: Bask, v Beogradu BSK: Slavija (Sarajevo) in v Osijeku Slavija: Hajduk.

Dva nova nogometna sodnika. V nedeljo sta napravila v Ljubljani izpit za zveznega sodnika Mariborčana gg. Kopic in Jančič. Čestitamo!

Graški boksarji v Mariboru. V soboto 29. t. m. bodo nastopili boksarji, člani graškega kluba »Punching«, proti boksarjem SK Železničarja. Srečanje bo na verandi »Uniona«, in sicer ob 20.

Gradec: Ljubljana. V torek 1. avgusta bo v Ljubljani mednarodna nogometna tekma Gradec: Ljubljana. Tekma se bo odigrala ob umetni razsvetljavi.

ISSK Maribor, nogometni odsek. Prihodnji obilnatni trening prvega in rezervnega moštva bo v četrtek 27. t. m., in sicer od 17. naprej na našem igrišču. Načelnik.

Sokolstvo

Sokol II. Pobrežje naznanja, da bo priredil svoj letni nastop dne 3. septembra t. l. in že sedaj prosi vsa Sokolska in druga društva, kakor vso javnost, da se na to ozirajo! Zdravo!

Ureditve naših dolgov v Franciji. Naša vlada je z uspehom končala svoja pogajanja z različnimi organizacijami upnikov v Franciji in je pričakovati v kratkem celotne ureditve naših dolgov. Podlaga za ureditev tvori predlog, ki so ga v letošnjem marcu sprejeli francoski upniki za 3-letni moratorij. V tem času se bodo obrestni v višini 10 odstotkov prenesle v inozemske valute, za ostalih 90 odstotkov pa bodo izdane 5% obveznice, ki se bodo amortizirale v 25 letih.

O naših izseljencih v Ameriki

Iz razgovora z mr. Avgustom Kollandrom, lastnikom slovenske ameriške potovalne pisarne v Clevelandu.

KONEC.

Od leta 1929., ko se je pojavila kriza v Ameriki, zaslužni delavec okrog 4 dolarje na dan, delo pa večkrat med tednom počiva. Naši ljudje, je izjavil g. Kollander, so zdaj zadovoljni, da se morejo sploh preživljati, na prihranek je težko misliti. Vendar, pravi, je šlo od oktobra 1923, pa do junija 1933, samo preko ene firme za praznike, za darila čez 1.200.000 dolarjev v domovino. Pa bi se še dalo kaj prihraniti, toda vsak hoče imeti kar avtomobil, radio je itak v vsaki hiši itd. Radio dobiš za 100—500 dolarjev, avtomobil do 400 dolarjev, pa tudi že za 25 dolarjev, če je lastnik, kar ni redko, v stiski za denar.

Prehrana, obleka, obutev in prohibicija.

Živi se tu v Ameriki razmeroma še vedno ceneje. Prevladuje mesna hrana. Oblečeš se že za 12 dolarjev, obuješ pa za dva dolarja; srajca stane 25 cent. itd. Odprava prohibicije je krizo delno omilila: ljudje so dobili delo v tovarnah za steklenice in sodčke, saj je bila Amerika za to skoro nepripravljena in je bi-

Ptuj

Sic transit... K tej notici »Večernika« o razprodaji starin v Barlskem gradu moramo ugotoviti, da razprodaje ni bilo meseca maja, ampak bo šele 11. avgusta t. l. ob 8. uri zjutraj. Prodano bo na javni sodni dražbi antično pohištvo, olinatne slike, lovške trofeje, originalno pismo cesarice Marije Terezije, orožje itd. Na to razprodajo opozarjamo naše muzeje!

Poroča. V ponedeljek sta se poročila v Ptuj topničarski poročnik g. Gašpar Ivanovič iz Banjaluke in gđ. Marija Marohova, učiteljica v Ptuj. Bilo srečno! **Aretacija.** Radi raznih tatvin je policija aretirala 38-letnega delavca Ignaca Repiča od Sv. Urbana, ki je dejanje priznal. Oddan je bil sodišču.

Spominialte se CMD

lo treba delati s polno paro. Steklenica piva stane tam 10 centov (5 Din), boljša vrsta 15 centov. Liter vina dobiš za 25 centov in je podobno našem dalmatinskemu. Vina se ne popije tu ravno malo. Treba je vedeti, da velja prepoved vina le za javne lokale, sicer pa ima za lastno uporabo doma vsak lahko največ 200 galunov vina (galun je približno 4 litre).

Politično so razdeljeni v dve glavni stranki: demokratsko in republikansko z listoma »Ameriška Domovina« in »Ena kopravnost«, ki izhajata normalno v 7.000 izvodih. Slednji ima tudi rubriko »Zanimive vesti iz stare domovine«.

Naši ljudje, od katerih je največ Dolencev in Prekmurcev, so pridni in delavni. Ob nedeljah pa se radi zabavajo. Takrat pohite z avtomobili na deželo. V »Ameriški Domovini« najdeš celo kolono objav za take izlete, n. pr. Dramsko društvo »Ivan Cankar« priredi piknik na Močilnikarjevi farni; ali: Hrvatški Dom priredi to nedeljo piknik na prostorih Doma v Euclidu, 25. junija bo imelo piknik društvo Soča in slično.

Pa še malo o vožnji čez »lužo«.

Naše vožnje so vedno udobne in vesele. Harmonike nikdar ne manjka. G. Kollander se poslužuje navadno francoske linije, zastopa pa tudi vse druge. Največ potnikov (500) je vodil l. 1930. Vož-

Prvi javni nastop »Lire«

Nedeljski koncert »Lire« v mestnem parku je z glasbeno-tehničnega stališča uspel prav zadovoljivo. Godbeniki s kapelnikom g. Poličem so bili točno na svojem mestu v paviljonu. Ob 11. uri je zadonela kot 1. točka programa »Španska koračnica«, pri kateri se je v začetku slišalo malo treme, kar pa je pri prvem nastopu samoumevno. Sledile so skladbe: »Iz mornarskih krogov«, ouvertura iz »Tancreda«, pesem »Alpska roža«, potpourri »Hrvatski dom«, foxtrot »Dedova povest« in za sklep Jaklova koračnica »Pridi Gorenjč«.

Sigurnost godbenikov se je od točke do točke stopnjevala, prav tako zadovoljstvo občinstva, ki ni štedilo z aplavzom. Ker je med 25 godbeniki bilo samo nekaj res izšolanih mož, dočim so vsi ostali delavci in razni uslužbenci iz Maribora in bližnje okolice, gre kapelniku g. Poliču tem večje priznanje za njegov neplačani trud. Menda bi se v našem Mariboru dobilo malo za godbo tako navdušenih mož, ki bi hoteli več let zaporedoma brez nagrade vztrajati za njegovem mestu; saj ima kot družinski oče tudi drugod samo skromen zaslužek.

Sedaj, ko smo slišali, da je »Lira« usposobljena za koncerte v mestnem parku, moramo in smemo izreči, da je prav neokusna in smešna zavist neke druge mariborske godbe do »Lire«. Ker bo mariborsko Opleševalno društvo najelo »Liro« še ponovno za koncerte v parku in bo igrala tudi v »Mariborskem tednu«, zato jo priporočamo mariborskemu občinstvu. Godbeno društvo »Lira« ima namreč še znatne plačilne obveznosti, blagajna pa je prazna. Da se društvo izogne sicer neizbežni likvidaciji, nabira blagajnik oziroma inkasant na polo in blagajniški izkaz prostovoljne prispevke. Hvala gdu. mestnemu županu, ki je to dovolil, enako tudi meščanom, ki so že darovali denarne prispevke, prosimo pa obenem vse ostale, naj žrtvujejo kak desetak.

Zaradi dežja, ki se je vsul prav v začetku koncerta, je bil obisk maloštevilen; zato je Opleševalno društvo imelo izgubo. Občinstvo pa bo to izravnilo ob prihodnjem koncertu, ki se ga bo udeležilo, če bo lepo vreme, v kar največjem številu. Čast pa vsem nedeljskim obiskovalcem koncerta, ki so kljub dežju vztrajali do konca! Bile so med njimi odlične osebnosti.

Katastrofa švicarskega letala v Lyonu

Na lyonskem vojaškem letališču je strmoglivilo na tla veliko švicarsko letalo, ki se je popolnoma razbilo. Neki švicarski in neki francoski pilot, ki sta bila v letalu, sta se ubila.

nja po francoski liniji New York—Havre—Paris—Basel—Bux—Inomost—Beljak—Jesenice, traja 6 dni po morju in 1 dan po suhem. Velja pa sem in tja 182 dolarjev v III. razredu. V ameriških časopisih najdeš o njegovih skupnih potovanjih nešteto pohval in priporočil. Posebno je gledal na to, da so dobile ženske in otroci prvo postrežbo. Večkrat je predaval (s slikami) o Jugoslaviji. V svojem izloženem oknu v Slovenskem Narodnem Domu ima vedno razstavljene razne stvari, tičoč se naših lepih krajev v Jugoslaviji ter med Slovence zastoj razdeljuje knjižice o Jugoslaviji ter jim tako budi ljubezen do njih stare domovine.

Zadnja skupina Jugoslovancev, ki jo je pripeljal v Ljubljano na luksuznem brzoparniku »Ile de France« je obstojala iz 30 Slovencev in 15 Srbohrvatov. V začetku avgusta se bodo nekateri, ki jih še čaka delo in so že vezani na drugo domovino, vrnil.

Glede sebe je izjavil prijazen g. Kollander, da se najboljši počuti doma pri svoji 80-letni materi, ki je še čvrsta in zdrava. Skupno sta si tekom let s pridom in trudom ustvarila prijeten in prijazen dom. Izredno sta drug drugemu prirasla k srcu, zato je tem težje vsakokratno slovo. Toda, pravi g. Kollander: »Treba je s trebihom za kruhom, pa č tudi v daljnjo Ameriko«.

Ivan Kovič.

Marij Skalar:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Si ponorel?« se je razburila Moraja. »Se mar zavedaš besed, ki si jih pravkar izgovoril? Veš, da si me užalil in da si oskrnil vso mojo iskreno ljubezen do tebe. In ti še praviš, da me ljubiš? Ne, ti me nisi nikoli ljubil in me tudi sedaj ne ljubiš. Lažnivec si in izkoriščevalec poštene ljubezni mladih deklet. Toda kazni ne ubežiš. Pojdi sedaj, izgini mi izpred oči!«

Po teh besedah se je Moraja vrgla na divan in presunljivo zaitela. Jafis je obstal kakor okamenel. V njegovi duši se je bil strašen boj med vero in nevero. Razum mu je pravil, da ima popolnoma prav, srce pa ga je vleklo nazaj k Moraji in mu neizprosno ukazovalo prositi jo odpuščanja. Nekaj časa je nemo in neodločno gledal, kako je krčevito jok pretresal njeno lepo pohotno telo, polagoma pa je izgubljal moč in voljo. Srce je zmagovalo nad razumom. Bil je premagan. Planil je k Moraji, pokleknil pred njo in jo prosil odpuščanja.

»Moraja, moja sladka Moraja,« je jecjal. »Odpusti mi; vse moje besede so bile le domišljija bolne ljubosumnosti, ki mi vstaja iz prevelike ljubezni do tebe. Bo-

jim se, da bi te zopet izgubil, bojim, da bi zopet toliko trpel kakor nekoč.«

Moraja je še dalje ihtela, ko da sploh ne sliši njegovih besed.

»Moraja! Moraja!« je klical v obupu Jafis. »Poslušaj me, odpusti mi; saj ne mislim več tako, saj uvidevam, da sem govoril neumnosti; verujem ti in bom storil vse, kakor si mi naročila.«

Tedaj se je Moraja dvignila in ga objela.

»Odpuščam ti,« je dejala. »Saj vem, da je bila vsega kriva zopet tvoja blazna ljubosumnost, ki je uničevala tudi že nekdanjo najino prvo srečo. Odpuščam ti, toda samo pod enim pogojem: da boš poslej zatiral to svojo ljubosumnost in mislil bolj pametno kakor doslej!«

»Vse bom storil, moja sladka!« je jecjal mladenič in jo prižemal k sebi. »Saj veš kako neskončno te ljubim in ne morem živeti brez tebe!«

»Tudi jaz ljubim tebe, zato mi moraš zaupati, vedno in povsod!«

XXIV.

Na ulicah Oceanopolisa je ležala nočna tišina, ko se je Doljan omamljen od

sreče vračal od Intele. Lahkih korakov je stopal proti domu in polglasno prepeval:

Lahko noč, dekle ljubo!
Rože glavce so nagnile,
ptice v gozdu potihmile,
mir objel je zemljo vso...

Nič ni slišal korakov zapoznelih ponočnjakov in tudi videl jih ni. Zato tudi ni opazil, da so se v daljavi za njim pomikale tri komaj opazljive sence in mu sledile korak za korakom. Pel je dalje:

Če se moj obraz ti sanja,
naj ga duša ne odganja,
v dno srca naj ga zapre...

Dospel je do doma in zbežal tako naglo po stopnicah do svoje sobe, da je pozabil zapreti vrata. Še med slačenjem je tiho mrmljal melodije svoje pesmi, v katero je izlival svojo ljubezen. Ko je legel, je naglo zaspal. Nekaj časa je spal popolnoma mirno, a nenadoma so ga pričele mučiti moreče sanje. Sanjalo se mu je, da pada z nepopisno visokega stolpa v globoko morje, ki se širi pod njim. Kričal je z rokami, da bi zadržal brzino padca, toda veš njegov napor je bil zaman. Čutil je, kako je nenadoma telebnil v vodo in kako so ga zakrili visoki valovi. Voda mu je silila v usta in nos; izgubljal je sapo.

Tedaj je nenadoma planil kvišku in se prebudil. Opazil je, da leži na postelji in se ne more geniti, vendar je lahko še popolnoma trezno mislil. Zato je tudi takoj zasutlil, da je uperjena nanj neka tuja sila, ki ga hoče otrpiti.

»Kdo bi bil to?« je pomislil. »Intela? Nemogoče. To je Moraja...«

Hotel je planiti kvišku in doseči svoj aparat, ki mu ga je bila dala Intela, toda premakniti ni mogel niti roke. Prevzel ga je nepopisni strah, da je napel vso svojo voljo, ki je v resnici zmagala nad otrpljenimi mišicami in jih za trenutek premaknila. Desnica se mu je dvignila in segla po aparatu, ki je bil spravljen v nočni omarici. Z zadnjim gibom je pritisnil na gumb, da je pričel delovati. Bil pa je tudi že skrajni čas. Prav v tistem trenutku je zaslišal pred vrati svoje sobe rahle korake, ki so se naglo približevali; vrata so se odprla in na pragu se je pojavila senca neznanega moškega...

Doljan se ni genil. Aparat za uničenje tujega vpliva je že deloval in razločno je čutil, kako je polagoma popuščala odrevenelost. Misli je lahko brez napora in popolnoma jasno, kri se mu je zopet nemoteno pretakala po žilah in mišice so bile sproščene. Lahko bi bil planil s postelje in zgrabil temno senco, toda sklenil je počakati, kaj se bo zgodilo.

(Dalje prihodnjič.)

In nič drugega.

Nekje v Nemčiji je obiskoval univerzo tudi mlad tuji princ. Bil je zelo domišljav mladenič. Vedno je poudarjal, da je pravi princ.

Nekoč pride v kavarno. Sede na prvi stol. Desno nogo dvigne na drugi stol, ga zaziblje in pokliče natakarija.

V kavarni je bil princ stalen gost. Vsakdo mu je rad postregel, ker je bil sicer zelo radodaren.

Natakar takoj prihiči. Princ ga vpraša:

»Kaj se sploh dobi v vaši kavarni?«

Natakar mu prinese cenik.

»Čitajte ga!« mu princ ukaže.

Natakar čita:

»Bela kava.«

»In nič drugega?« ga zavrne princ.

»Črna kava.«

»In nič drugega?«

»Čaj.«

»In nič drugega?«

To je šlo tako dolgo, da je natakar prečital cenik do konca.

Princ je vrgel na mizo cekin in zahteval kozarec vode in zobotrebec.

Natakar je odšel. Komaj se je vrnil, je zapazil dijaka, ki je prav tako sedel in zibal stol kakor prej princ. Že je dijak zaklical:

»Natakar!«

»Izvolite?«

»Kaj se sploh dobi v vaši kavarni?«

Natakar mu prinese cenik.

»Čitajte!«

Natakar si misli: »Gost je gost! Če sem princu postregel, moram tudi temu dijaku.« Takoj prične čitati:

»Bela kava.«

»In nič drugega?«

»Črna kava.«

»In nič drugega?«

»Čaj.«

»In nič drugega?«

Princ dijaka nekaj časa gleda. Natakar še ne prečita vsega do kraja, ko skoči princ, rdeč ko kuhan rak, kvišku in nahruli dijaka:

»Kako se drznete iz mene norčevati? Jaz sem princ!«

»In nič drugega?« odvrne dijak mirno in zamahne z roko.

Ljudje mu prično ploskati, Princ osramočen odide.

Ta dijak je bil kesnejši slavní kemik Just Liebig.

Ropot motorja mu je vrnil sluh

V Lingfieldu v angleški grofiji Surrey se je pripetil nedavno zelo čuden primer ozdravljenja gluhosti. V omenjenem kra-

ju je živel neki moški srednjih let, ki je že pred več leti na posledicah neke bolezni popolnoma oglušil. Možakar se je pred nekaj dnevi vkrcal na neko letalo, da bi se odpeljal v London. Med poletom pa se mu je zaradi močnega ropotanja in bučanja motorja nenadoma povrnil sluh. Ta primer se zlasti obširno komentira v zdravniških krogi, ker si zdravniki za enkrat ne znajo razložiti, kako se je mogel »čudež« zgoditi.

»Čudodelni« puder za nesrečne zaljublence

Sodišče v New Yorku se bavi z zanimivo preiskavo, ki dokazuje, kako zelo so še ljudje lahkoverni in naivni. Neka Marija Atwoodova, žena policijskega uradnika, je kupila v neki drogeriji puder za 400 dolarjev, kar je v naši valuti okrog 25.000 Din, in sicer v trdnem prepričanju, da je dobila puder, ki ima nadnaravno moč, s katero si bo zopet pridobila vso vročo ljubezen svojega moža. Priloženo navodilo je določalo, da se mora ta puder posuti ponoči na nos dotične osebe, katere ljubezen si hoče kdo pridobiti. Seveda pa puder, kakor v vseh drugih, tudi v tem primeru ni imel prav nobenega učinka. Stražnik Atwood se je prebudil, ko mu je žena med spanjem vsipala pu-

der na nos in je takoj naslednjega dne vložil tožbo proti lastniku omenjene drogerije, ki je osleparil njegovo ženo in ji prodal ničvreden navaden puder za celo premoženje. Najbrže pa je dobila tudi ljubezni žejna zakonska polovica svojo primerno nagrado.

Kdo si zna pomagati...

V Gloggnitzu v Avstriji je nastala v zadnjem času nova romarska božja pot, na katero prihajajo velike procesije prebivalstva iz tamkajšnje okolice, kakor tudi iz najoddaljenejših krajev Avstrije. Romarji obiskujejo namreč pokopališče na hribu pri Kranichbergu, kjer je pokopan sredi gostih gozdov pred letom umrl popularni dunajski kardinal dr. Piffel. Vsak romar prinese s seboj po eno opeko, s katerimi se bo zgradila v Gloggnitzu velika katedrala v spomin na starega kardinala. Dr. Piffel je nekoč izrazil željo za zgraditev te katedrale, vendar je pa ni mogel uresničiti zaradi pomanjkanja potrebnih denarnih sredstev. Sedaj je prišel tamkajšnji župnik na idejo, naj prinese vsak obiskovalec kardinalovega groba s seboj tudi po eno opeko, da bo na ta način mogoče izvesti pokopnikovo veliko željo. Župnikova ideja ni bila slaba in se sedaj kupi darovane opeke vedno bolj množe...

Mali oglasi

Razno

OPOZORILO

Varujte se moljev, zato prodajate obnošene obleke, čevlje, godala, knjige, porcelan, starine itd. v Grajski starinarini. Trg svobode 1. Plačujte najbolje. 2572

Pijte drevno
BRASIL-MATTE
1 vrečica Din. 5.-
Z. ANDERLE.

RADI OPUSTITVE TRGO.

VINE
oblastveno dovoljena razprodaja. L. Ornik, Koroška cesta 9. Izrabite to izredno priložnost! 2307

Pouk

ISCEM DOBREGA
UČITELJA FRANCOŠČINE.
Ponudbe pod »V enim letu«
na upravo »Večernika« 2700

Sobo odda

CISTO, OPREMLJENO
SOBO
oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Večernika«. 2714

Prodaj

PRENOVLJENO HIŠO

dvodružinsko, na Glavnem trgu v Mariboru, prodaja za 170.000 Din Zagorski, Maribor, Franciskanska ulica 21. 2703

Oglašujte!

Zahvala.

Vsem, ki so spremili mojo nepozabno soprogo na zadnji poti se tem potom najprisrčnejše zahvaljujem. Osobito se zahvaljujem č. duhovščini in pevskemu društvu »Drava« za v srce segajoče žalostinke.

Maribor, dne 25. julija 1933.

Cesarec Alojzij
in ostalo sorodstvo.

2713

Sokolsko društvo pri Sv. Lenartu v Slov. gor.
javlja tužno vest, da je umrl njegov dolgoletni član,
brat

Dr. Franc Tavželj
sodnik.

Pogreb predragega brata bo v četrtek 27. t. m.
ob 16.30 uri.

2715

Slava njegovemu spominu!